

Εξετάσεις στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο Τεχνολογίας & Καινοτομίας - Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2009-10

Εξεταστική 29ης Ιανουαρίου 2010

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Η πειρατεία στους φορείς ήχου και οπτικοακουστικού υλικού καλπάζει. Το βιβλίο, ως προϊόν πνευματικού έργου, καταφέρνει να διατηρεί χαμηλότερα ποσοστά παράνομων αντιτύπων.

Της Δέσποινας Ντάρτζαλη

“Η πειρατεία το πλήττει όσον αφορά την παράνομη αναπαραγωγή σε φωτοτυπικά κέντρα. Δεν αντιμετωπίζει ούτε τη λεγόμενη πειρατεία του δρόμου, που έχουν τα cd και τα dvd, ούτε το αγγίζει τόσο πολύ ακόμη η διαδικτυακή πειρατεία, που πάλι αφορά κυρίως έργα μουσικής ή οπτικοακουστικά ή λογισμικό”, λέει στη “Μ” η Ευαγγελία Βαγενά, επιστημονική συνεργάτρια του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ). Στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου ο ΟΠΙ οργάνωσε χθες συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με θέμα το βιβλίο και την πνευματική ιδιοκτησία. Η τελευταία κατοχυρώνεται και προστατεύεται στην Ελλάδα με το νόμο 2121/1993, ο οποίος, σύμφωνα με την κ. Βαγενά, όταν ψηφίστηκε, ήταν πρωτοποριακός, καθώς προέβλεπε ρυθμίσεις που άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. υιοθέτησαν μετέπειτα. “Δεν έχει εντοπιστεί από την εμπειρία και την επαφή μας τόσο με τους δικαιούχους όσο και με τους χρήστες πρόβλημα στη θεωρητική σύλληψη του νόμου, δηλαδή στις διατάξεις. Κάποιες φορές υπάρχουν διαμαρτυρίες για την επιβολή των δικαιωμάτων αυτών είτε όσον αφορά τη διαχείριση από την πλευρά των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης ή όσον αφορά την αντιμετώπιση των δικαστών στις κυρώσεις. Κάποιοι οργανισμοί διαμαρτύρονται περί ελαστικότητας στην επιβολή κυρώσεων”. Εάν το βιβλίο πλήττεται από την παράνομη αναπαραγωγή σε φωτοτυπικά κέντρα, κατά πόσο παρανομούν καθηγητές στην περίπτωση που προτρέπουν τους σπουδάζοντες να προβαίνουν σε μεγάλης έκτασης αναπαραγωγή συγγραμμάτων; “Υπάρχουν στο νόμο συγκεκριμένες περιπτώσεις που επιτρέπεται κάποιος να προβεί στην αναπαραγωγή ενός έργου χωρίς να ζητήσει την άδεια του δημιουργού και να καταβάλλει αμοιβή γι’ αυτήν. Στα άρθρα 18-28 του ν. 2121/93 προβλέπεται ένας περιορισμός για τους σκοπούς της διδασκαλίας, αλλά αναφέρεται σε αποσπάσματα μικρής έκτασης και μόνο για τις εξετάσεις ή για την παράθεσή τους σε βιβλία εγκεκριμένα από το επίσημο πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας. Η αναπαραγωγή στην οποία αναφερθήκατε βιάζει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού και την κανονική εκμετάλλευση του έργου και προφανώς είναι παράνομη”, σημειώνει η κ. Βαγενά.

Ο ΟΠΙ, ένα ΝΠΙΔ, εποπτεύεται από το ΥΠΠΟ και με τη σειρά του εποπτεύει τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων. Όπως αναφέρει η κ. Βαγενά, είναι πλέον πολλές οι περιπτώσεις δημιουργών και χρηστών που απευθύνονται στον ΟΠΙ. “Ο ΟΠΙ έχει ως προτεραιότητά του τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία, αλλά και την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στο πλαίσιο της προστασίας αποτελούμε κατά κάποιον τρόπο το διαμεσολαβητή. Μάλιστα τώρα υπάρχει και μια νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την τροποποίηση του νόμου και διενεργούνται ακροάσεις όλων των ενδιαφερομένων φορέων”.

ΠΗΓΗ: Εφημερίδα «Μακεδονία», 31-5-2008.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

(1) Στο πιο πάνω άρθρο γίνεται αναφορά στο ότι «Υπάρχουν στο νόμο συγκεκριμένες περιπτώσεις που επιτρέπεται κάποιος να προβεί στην

αναπαραγωγή ενός έργου χωρίς να ζητήσει την άδεια του δημιουργού και να καταβάλλει αμοιβή γι' αυτήν». Σε ποιες περιπτώσεις είναι παράνομη και σε ποιες όχι, η αναπαραγωγή έργων της διάνοιας και με βάση ποιες διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας; Για ποιο λόγο, όπως αναφέρεται στο άρθρο, η αναπαραγωγή η οποία βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού και την κανονική εκμετάλλευση του έργου, είναι προφανώς παράνομη;

(30%)

(2) Ποια έργα προστατεύονται από τις διατάξεις του Νόμου 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας, και υπό ποιες προϋποθέσεις; Ποια δικαιώματα αναγνωρίζει στο δημιουργό ενός έργου ο Νόμος 2121/1993; Ποιες κυρώσεις προβλέπονται από το νόμο για την παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

(20%)

(3) Εξηγήστε εάν φοιτητής σε δημόσιο Πανεπιστήμιο έχει νόμιμα το δικαίωμα να φωτοτυπήσει νόμιμα κάποιο ή κάποια από τα παρακάτω βιβλία που βρήκε στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου :

- Υπόθεση 1η: φωτοτυπική αναπαραγωγή του συνόλου βιβλίου για προσωπική χρήση του φοιτητή (π.χ. για λόγους μελέτης, ανάγνωσης)
- Υπόθεση 2η: φωτοτυπική αναπαραγωγή του συνόλου βιβλίου του οποίου ο μοναδικός συγγραφέας έχει αποβιώσει το έτος 1909.
- Υπόθεση 3η: φωτοτυπική αναπαραγωγή αποσπασμάτων βιβλίου (εικόνες και κείμενο) για χρήση σε πτυχιακή εργασία.
- Υπόθεση 4η: ηλεκτρονική αναπαραγωγή και αποθήκευση συνόλου βιβλίου σε ελεύθερα προσβάσιμη ιστοσελίδα στο ίντερνετ, ώστε και άλλοι χρήστες του διαδικτύου να μπορούν να το διαβάσουν.

(40%)

(5) Σύμφωνα με το νόμο, οι δανειστικές βιβλιοθήκες είναι υποχρεωμένες ή όχι να καταβάλουν δικαιώματα στους δημιουργούς-συγγραφείς για: α) τα βιβλία τα οποία δανείζουν στους χρήστες τους, και β) τα βιβλία τα οποία φωτοτυπούν οι χρήστες τους;

(10%)